

Referat foreldremøte med forebyggende enhet 23.05.2023

Samarbeid mellom forebyggende avdeling, Lunde skole og FAU.

Tema for kvelden:

- utfordringer i barne- og ungdomsmiljøet i nærområdet/og byen
- Hva bør vi være oppmerksomme på
- Hva kan vi gjøre for å hjelpe hverandre

Anne Beth Torkelsen ønsker velkommen. Takker for seg som rektor på Lunde skole og presenterer Arnt Jacob Grindheim som ny rektor.

Tendensene i samfunnet endrer seg. Hva må vi være obs på, og hva kan gjøres for å endre.

Karin Bertelsen og Malin Kristensen fra forebyggende enhet:

Forebyggende enhet har 14 ansatte, holder til på Kjøita-Lund. Jobber i aldersgruppen 11-12 til 19 ca. Områdeinndeling. Fokus: hele tiden tenke helhetlig, skal tenke skole-hjem-fritid, skal jobbe på individnivå, gruppenivå og systemnivå. Hvis det er spesielle utfordringer knyttet til enkelte barn, kobles flere instanser på. Hvorfor er det viktig å sitte rundt samme bord, hva er utfordringer og hvordan skal man finne ut av dette sammen er spørsmål som blir tatt opp på samarbeidsmøter mellom skole-hjem-fritid. I løpet av de siste årene har forebyggende enhet holdt flere samarbeidsmøter med barn fra 11års alderen.

Forebyggende enhet samarbeider med fritidsenheten, forebyggende politi og barnevern. Også mye samarbeid med ungdomstjenesten og frivillige organisasjoner – samme fokus hele tiden – hva kan vi sammen gjøre for at barnet/ungdommen skal få det bedre. Trygge elevene i å gjøre gode valg, slik man kan støtte elevene i disse – både hjemme, på skolen og fritidsaktiviteter.

To dyktige personer fra forebyggende enhet som jobber med foreldreråd og familieråd. Tidligere har dette vært under barnevernet. Foreldreråd har blitt brukt for en klasse, for å finne løsninger sammen på noe som er definert utfordrende i den enkelte klassen. Gode erfaringer. Støtdige/trygge prosesser for å komme frem til gode løsninger.

Fra i høst nytt tiltak – Gatepuls (uteteam) – samarbeid med forebyggende enhet og ungdomstjenesten – trygge voksne som er ute i bydelene, kjøpesentrene, Markens, parkeringshus – alle steder som flere ungdom oppholder seg. Gatepuls er på disse stedene hver tirsdag, onsdag, torsdag fra 14-20. De som er i gatepuls jobber med ungdom ellers. Dermed kan de ta med seg informasjon derfra tilbake til sin avdeling for å jobbe videre med den ungdom og de foreldrene det gjelder. Slik jobbes det i hele byen.

I kommunen er det to stk. som har russamtaler. De er i kontakt med ungdom som ruser seg –enten de har prøvd, aktivt bruker eller er nysgjerrige på rus. Russamtaler der de ønsker å gi ungdom informasjon om rus – hva det gjør og konsekvenser. Ungdom kan fryktelig lite om denne tematikken. Håper mer informasjon kan føre til klokere valg hva angår rus. Russamtaler er organisert i 3 samtaler med ungdommene og 1 samtale til slutt med foreldrene også. Tilbyr også 6 ukes program om cannabis. Ungdom som tester ut og blir avhengig, ikke bare cannabis det dreier seg om.

Bruke konfliktrådet – saker kan sendes til konfliktrådet selv om barnet er under 15 år. Det har vært stor økning på barn under 15 år når det gjelder trusler, vold, naskeri, skadeverk, tyveri, drama mellom jenter/gutter. Alle disse sakene går det å ha i konfliktrådet hvis partene vil. Konfliktrådet gjør grundig forarbeid før man begynner arbeid. Tilfelle i Vågsbygd hvor flere ruter ble knust – dette ble tatt opp i konfliktrådet. Fikk jobb for å tjene penger slik de kunne betale tilbake det de hadde ødelagt. Butikkene blir stadig minnet på å anmelde.

De aller fleste barn har det veldig bra og oppfører seg bra, men man ser likevel en økning i barn under 15 år som blir involvert i skadeverk, ødeleggelser, vold, osv. Det er et fåtall som driver på med skremsel/frykttkultur. Ofte kan det lyde sånn her: «Jeg skal ha den capsen din, jeg skal ha den jakka di, hvis ikke får du bank». De som opplever å bli skremt slik er livredde for å si fra. Dette er en utfordring.

De få som holder på i en bydel treffer de få som holder på i en annen bydel. Kan være utenforskap i de enkelte delene, også når de møtes sammen kan de føle på felleskap.

Utfordringen er også at ungdommen ofte går ut fra samtale og gjør det samme igjen, de er så inne i loopen med å være tøffe. De strever med å komme seg ut av det – de tørr ikke, de vet ikke veien ut. Voksne på skolen/fritidsaktiviteter og foreldre er kjempeviktige til å være med å finne alternative veier ut og trygge de på dette. Det skjer at flere kommer seg ut, men det tar litt tid.

Ungdom nå er mer mobile enn de var før. Mange har busskort, farter til byen, Vennesla, Flekkerøy. De farter mye mer rundt. Alt skjer på sosiale medier. Ofte er det på sosiale medier det starter, så avtaler de kanskje å møtes eller lokke noen til å komme. Det skal så lite til. Det er tungt og vanskelig for de som opplever det.

Ser også at en del ungdom på 15 år utnytter de under 15 år til å gjøre kriminalitet under seg. De kan presse de til å stjele for seg eller annet, for da unngår de straff selv. Utfordring som man ser mer av.

De planlegger slåsskamper. Det at noen filmer, gjør også at man deltar. Det hender noen prøver å stoppe, det hender også at noen prøver å stoppe det igjen. Filmer, deler og legger ut på sosiale medier. Det skjer på sosiale medier, flere får det med seg. Foreldre er sykt viktige. Å se på noen som sloss, å filme – da deltar du. Hvis ingen ser på, blir det kanskje ikke slåsskamp, hvert fall færre. Kan gi store konsekvenser – vondt i magen, greier ikke sovne – redd for å snitch. Kjempestor samfunnsutfordring med snitchekultur – ingen vil si noe. Voksne kan også være veldig feige. Er nødt til å jobbe med oss selv som voksne og barna våre – ja det er vanskelig å si fra, men voksne og barn må sammen finne ut av hvordan dette kan gjøres. Enten det er mobbing, trusler eller vold. Alt for mange hendelser i det siste. Hjelp hverandre hvordan ta tak i dette. Når filmene blir delt – offeret blir aldri ferdig med overgrepet. Den som har utført får bare mer og mer respekt og mer og mer status.

Gatepuls ute på de aktuelle stedene hvor barn og ungdom oppholder seg:

Vågsbygdsenter, sørlandsenteret, gapahuker ved skoler, kjøpesenter i Søgne, fritidsklubben i Sogndalen (utenfor klubben og i området – har funnet sneiper etter cannabis). Voksne går i nærheten av disse stedene for å lufte hund, for å unngå at barn er i områdene. De er mobile, de flytter seg rundt. Likt fra bydel til bydel. Når ungdommen merker det kommer voksne, forsvinner de og finner nye steder. Viktig å være i områdene hvor barn og ungdom befinner seg på ettermiddag/kveld for å forebygge for uønskede hendelser oppstår.

Søgne relativt rolig. De få man vet om trekker til byen. Det å henge i byen og på senteret er ikke noe fritidsaktivitet. Dersom det kun er for å henge, bør de heller finne seg et annet sted å henge, hjemme hos noen for eksempel. Vet at veldig mange barn i alderen går på fritidsaktivitet, så blir det mindre etter hvert. Jo lengre man holder barn i fritidsaktivitet jo mer forebyggende er det. Man ser at etter hvert som barna blir eldre er det flere som faller av fritidsaktiviteter. Aktiv på fritiden er det mest forebyggende av alt – oppleve at du hører til. Det mest skremmende er å være utenfor (i en bursdag, fra en aktivitet). Kanskje den største risikofaktoren i vårt samfunn nå. Hvordan oppleve tilhørighet. Det er så vondt å være aleine. Barn kan gjøre alvorlige, dumme ting, fordi de endelig har fått en venn – kan være en dårlig venn. Hjelp de til å velge gode venner.

Sosiale medier, vanskelig å holde aldersgrense, men det er en grunn for at det er satt den aldersgrensen på de ulike sosiale mediene. Snakk sammen. Det som man hører fra andre foreldre er hvis man har organisert foreldrenettverk eller samarbeider med de foreldrene som barna går sammen med, er det lettere å holde på grensen sammen. Vanskelig å følge med på hva barna er inne på av sosiale medier. Finnes foreldrekontroller på ulike apper. Prat med barnet. Bevisst med å spørre barnet – hvordan er det for deg, har du opplevd noe kjipt, har du opplevd noe truende? Så viktig, prøve alt vi kan i å involvere oss. Er det noe kjipt, er det noe vanskelig?

Plutselige endringer i negativ retning: yngre som går med eldre, utenforskap, plutselig sprengte alle grenser, ikke holde avtaler. Når en eller flere av disse endringene skjer samtidig, er det grunn til å bli bekymret.

Elin Martinsen og Lise Aaraas (Helsesykepleiere):

Mer fokus på det som skjer i hjernen når barn kommer i tenårene. En konsekvens – vanskeligere å se konsekvenser. Kan lettere oppfatte voksne, kanskje særlig foreldre. De trenger mer søvn og dypere søvn. Fremste del av hjernen utvikles ferdig i 20 årene – konsekvenser og se for oss disse konsekvensene. Barn havner kanskje i vanskeligere settinger.

Tidsskrift for ungdomsforskning, funn er med på å nyansere det bildet vi har. Barn og unge er utsatt for mye stress og press. Kan ta det med som et bakteppe. Funn fra forskningen:

- Aller fleste har det bra, men store variasjoner i ungdomspopulasjon, og at det er noen som føler på mer stress og evne til å føle på press.
- Jenter mer utsatt for press enn gutter.
- Flere jenter enn gutter har problemer med å håndtere høyt press.
- Sammenheng mellom hvor mye press ungdom opplever og problemer med å håndtere press er aller sterkest blant de som bruker mest tid på sosiale medier – ikke funnet helt plassen sin?

Kjøpepress, kroppspress som barn og ungdom står i – man kan ikke bare skyldes på alle andre. Ungdom og barn trenger de voksne som tørr å sette grenser. Mange føler de ikke får innpass med mindre de har de og de merkene, henge på sørlandssenteret etc. Foreldre kan sette ned foten å si fra om hva som er greit og ikke. Mange ting som kan være lurt å diskutere. Når endringene skjer fysisk og psykisk – kan ha behov for å dekke seg til med store klær – så kan etter hvert ting skje motsatt, at de klær seg i lite tøy og viser mer hud. Prat med barna om disse tingene.

Forskning – naturlig utvikling, belønningssystemet endrer seg litt. Når de er små – blir de glad av å høre mors stemme. Etter hvert kan mors stemme vekke mer irritasjon. Hjernen utvikles. Jevnaldrende stemme er etter hvert den stemmen som gir samme funksjon, som mors stemme mens barnet var lite. De trenger at mamma og pappa setter grenser og bryr seg, selv om de kanskje ikke viser det. Kan skjønne mer av det når hjernen er utviklet, rundt 25 år alder kanskje.

Digital hverdag, mye positivt også – kan øve seg på å snakke om vanskelige tema, kan snakke med jevnaldrende folk. Men så skjer det også en del kjipe ting. Nudes/nakenbilder er oppe i dagen. I alderen 13-18 år er det 42% som har mottatt nakenbilde, kun 5% av foreldrene i samme gruppe sier dette har skjedd.

Politiet har også mye fokus på dette. Kan sende bilde fra delbart «plakat» fra politiet. Mange kan si de får spørsmål om de vil sende nakenbilde. 2-6% av ungdom på vgs. har sagt de har gjort seksuelle handlinger mot penger. Det skjer også for å dele bilder på snapchat. Vis interesse og følg med på det barna/ungdommene gjør på sosiale medier.

Delbart – bra opplegg fra politiet. Mye bra om sosiale medier. [Delbart? – Politiet.no](#)

Er aldersgrense på Snapchat (13 år).

Porno lett tilgjengelig for barn/ungdom. Mange ser porno første gang på barneskolen. Halvparten ser ikke porno. Kan føle på press av å se det. Hva tenker barn og unge om porno – for lett tilgang, ambivalent forhold – kan like det/nysgjerrighet på hva sex er. Kan gi feil inntrykk på seksualitet og grenser.

Ta på alvor at barn søker informasjon. Opptatt av å komme tidlig inn for å jobbe forebyggende. Prate om pubertet og utvikling. Nøytral informasjon som er lurt de har kunnskap om. Prate om hva en god kjæreste er, hvordan vet man noen er interessert, ta den praten tidlig/når det er naturlig. Prate om det flere ganger. Spørre om lov, avgrensning om det man skal prate om. Kanskje ikke ta det rundt middagsbordet, ta det i en setting de selv er nysgjerrige eller det er noe som kommer opp på TV. Tåle at det kan bli litt kleint. Være en trygg voksen. Handler mye om å være der, tåle følelsene. Bygge relasjon, også lettere å ta opp ting som er vanskelig.

Skamfølelse er ikke noe kult. Når man vil fortelle barn om for eksempel klær – hva skal man si uten at barnet skal oppleve skamfølelse. Legg det frem på en måte som gjør at barn og ungdom ikke skal oppleve skamfølelse.

Vibeke (inspektør) og FAU:

Fordeles på trinn og diskuterer spørsmål i grupper. Disse spørsmålene blir tatt opp igjen på foreldremøtene i høst.

Ting som ble diskutert på mellomtrinnet:

- Innetider i uker og helger
- Kan vi som voksne snakke til andres barn? Er det ok for meg at andre voksne snakker til mitt barn?
- Når kontakter man andre foreldre og hvordan?
- Nettverksgrupper? Tanker rundt det?
- Sosiale medier, spill og filmer? Aldersgrenser?
- Steder det er ok å henge, og når?
- Alene i byen og/eller på sørlandssenteret?
- Kan dere finne på noe sosialt for å bli bedre kjent i klassen/ på trinnet?
- Hvordan kan barn sette gode grenser for seg selv, og kropp og handlinger?

Diskusjoner på småtrinnet:

- Noe av det samme som over
- Når flere barn leker og vil inn til et barn. Hvor går grensen for at det er for mange og hvordan kan vi som foreldre løse dette for at ingen barn skal føle seg utestengt?
- Hvis man skal ha med noen hjem er det da ok at barna er litt hjemme alene? Må foreldre informeres i forkant?
- Hvis noen barn har få venner, hvordan gå frem for å få flere venner i klassen eller på trinnet? Hva kan vi som foreldre gjøre?

Mange fine diskusjoner i etterkant. Ta det opp igjen på foreldremøte til høsten.